

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ก

รายละเอียดของพรรณไม้ที่พบในแปลงตัวอย่าง

กระเขา (*Holoptelea integrifolia* (Roxb.) Planch.)

ULMACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระเขา Kra chao กระเจา Kra chao (Central) กระเจาะ Kra cho ขะเจาะ Kha chao (Peninsular) กระเข้ Ka sao (Kanchanaburi) กระเขาะ Kha so (Ratchaburi) กาขาว Ka sao (Phetchaburi) ขะขาวแจ่ง Kha chao chaeng ฮังขาว Hang khao (Northern) ตะลีแค Ta si khae (Karen - Mae Hong Son) พุกขาว Phu khao (Nakhon Phanom) มหาเหนียว Maha niao (Nakhon Ratchasima) ฮ้างขาว Hang khao (Chiang Rai, Chaiyaphum, Udon Thani) Indian elm

ไม้ต้น ผลัดใบสูง 15 – 30 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มทรงสูง กิ่งห้อยลง เปลือกสีน้ำตาลอมเทา มีช่องอากาศเป็นคุ่มสีขาวหรือสีน้ำตาลอ่อนทั่วไป เปลือกชั้นในสีน้ำตาล ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปไข่กลับแกมขอบขนาน ป้อมกว้าง 4–9 เซนติเมตร ยาว 7–14 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบเบี้ยวนหรือเว้าเล็กน้อย ขอบใบเรียบหรือจักห่างๆ แผ่นใบด้านบนมีขนเล็กน้อยตามเส้นใบ ด้านล่างมีขนนุ่มดอกขนาดเล็ก ออกเป็นช่อสั้นๆหรือเป็นกระจุกตามง่ามใบ แยกเพศ บางครั้งจะพบทั้งสองเพศในช่อเดียวกัน ผลรูปรีแบน กว้าง 1 – 1.5 เซนติเมตร ยาว 1.5 – 2 เซนติเมตร มีปีกบางล้อมรอบ ปลายผลมีปลายก้านเกสรเพศเมียรูปง่ามติดอยู่

กระเบาถัก (*Hydnocarpus ilicifolius* King)

FACOURTIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระเบาถัก Kra bao klak (Saraburi) กระเบาชาว Kra bao sa wa (Khmer - Chanthaburi) กระเบาพนม Kra bao pha nom (Khmer - Surin) กระเบาถึง Kra bao ling (General) กระเบาหิน Kra bao hin (Udon - Thani) กระเบียน Kra bian จี๋มอด Khi mot (Chanthaburi) กระเรียน Kra rian (Chon Buri) คมขวาน Khom khwan (Prachuap Khiri Khan) จำเมี่ยง Cha miang (Saraburi, Phrae) คุกช้าง Duk chang (Krabi) บักกราย Bak krai พะโล้ตุ้ม Pha lo lu tum (Malay Pattany) หัวค่าง Hua khang (Prachuap Khiri Khan, Surat Thani)

ไม้ต้น สูง 5 – 20 เมตร ไม้ผลัดใบ กิ่งอ่อนมักมีขนสีน้ำตาลแดงกระจายห่างๆ กิ่งแก่เกลี้ยง เรือนยอดค่อนข้างทึบ ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบสีเทา เปลือกในสีเขียวปนเหลือง เนื้อไม้ขาวปนเหลือง กลิ่นเหม็นเขียว ใบเป็นใบเดี่ยว รูปไข่ ถึงรูปขอบขนาน หรือรูปไข่แกมรูปหอก กว้าง 4–7 เซนติเมตร ยาว 12–17 เซนติเมตร เนื้อใบหนา ผิวใบเกลี้ยงเป็นมัน โคนใบมนหรือเบี้ยว ปลายใบเรียว เส้นแขนงมี 6–8 คู่ ปลายเส้นจรดกัน ขอบใบจักเป็นฟันเลื่อยห่างๆ ค่อนข้างไปทางปลายใบ ดอกสีเขียวอ่อน ออกเป็นช่อสั้นๆตามง่ามใบ กลีบรองกลีบดอกและกลีบดอกมีอย่างละ 4 กลีบ ดอกเพศผู้ และดอกเพศเมีย แยกกัน ผลกลม แข็ง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 4–5 เซนติเมตร ผิวของผลมีขนนุ่ม สีดำ มีเมล็ด 10–15 เมล็ด

กะหนานปลิง (*Pterospermum acerifolium* Will)

STERCULIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กะหนานปลิง Kanan pling หูควาย Hu khwai (Prachuap Khiri Khan)
ชะต่อละ Cha to la (Karen – Mae Hong Son) ทองเต้า Tong tao ปอเต้า Po tao (Northern)
ปอหูช้าง Po hu chang สานางคง Sa nan dong สากกะเท้า Sak ka thao (Uttaradit) สลักกะพาด
Salak ka phat (Saraburi)

ไม้ต้น สูงถึง 25 เมตร ไม้ผลัดใบ ลำต้นหนาและคดงอ เปลือกต้นเรียบ สีเทา หลุดลอก
เป็นชั้นบางๆ เปลือกชั้นในสีแดงมีลายเส้นสีขาว กิ่งอ่อนมีแผลเป็นที่เกิดจากการหลุดร่วงของใบ
และมีขนใบเป็นใบเดี่ยว รูปรีแกมไข่รี ปลายมน โคนมน ปลายแหลม ขอบใบเรียบ ปลายแยกเป็น
หลายแฉก ฐานใบรูปหัวใจ มีก้านใบติดด้านท้องใบ เส้นใบหลัก 3-7 เส้น เห็นได้ชัดเจนด้าน
ท้องใบ มีขนสีน้ำตาลเข้มปกคลุมหนาแน่น ใบแยกเป็นแฉกเล็ก ดอกมักออกเดี่ยวๆ ขนาด
8-12 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงหนา 5 กลีบ มีขนสีน้ำตาลด้านนอกและ ขนคล้ายกำมะหยี่สีขาว
ด้านใน กลีบดอกมี 5 กลีบ สีเหลืองอ่อน บางโคนกลีบติดกันปลายกลีบแผ่ออก ผลมีเปลือกแข็ง
ทรงขอบขนาน เมื่อแก่จัดจะแตกตามแนวตะเข็บภายในผลมีเมล็ด ขนาด 0.5-1.5 เซนติเมตร
และมีปีกบาง จำนวนมาก

กะอวม (*Acronychia pedunculata* (L.) Miq.)

RUTACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระเบื้องถ้วย Kra buchang thuai มะยมป่า Mayom pa ย่อมฝักระนาบ Yom
pha ra nap (Central) ชุ่มน้ำ Chum cham (Loei) กริ่ง (Kring) เป้าขลิบทอง Plao Khlip thong
(Prachin Buri) กะอวม Ka uam (Prachuap Khiri Khan, Chiang Mai) ค้อนหมา Khon ma ชวน
Chuan อ่วม Uam (Surat Thani) กระนาง Khanang ชะนาง Chanang (Chanthaburi) ทองฟ้า
Thong fa ไพธามกือ Phrai sam ko (Prachuap Khiri Khan) น้ำผึ้งใหญ่ Nam phueng yai ยมป่า
Yom pa (NaKhon Ratchasima) มะจัน Ma ngan (Chon Buri, Prachin Buri) ยาโก่ง Ya Krong
(Yala) มะยมป่า Mayom pa (Narathiwat)

ไม้ต้น สูงถึง 12 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาล บาง เรียบ หรือมีรอยแตกตื้นๆ เปลือกชั้นใน
สีครีมอมชมพู ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบสลับ ใบแก่บางและเหนียว ผิวเรียบสีเขียวเข้ม ด้านบน
เป็นมัน มีต่อมน้ำมันในกระจ่ายอยู่ทั่วไป ก้านใบพองออกทั้งสองด้าน ดอกขนาดเล็ก สีเขียวอ่อน
หรือเหลืองเขียวออกเป็นช่อยาวประมาณ 12 เซนติเมตร ตามซอกใบ แต่ละช่อมีดอกย่อยสามดอก
กลีบแคบ ปลายกลีบแหลม ผลกลมหรือรูปไข่ ขนาดประมาณ 2 เซนติเมตร ผิวผลมีจุดดอมน้ำ
ผลสีเขียวเมื่อแก่จะเป็นสีเหลือง ไม้แตก มีเนื้อบาง มี 3-5 เมล็ด

กริมเขา (*Aporosa microstachya* (Tul.) Mull. Arg.)

EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กริมเขา Krim khao (Ranong) น้ำผึ้งแดง Nam phueng daeng (Trang) อะเนาะพากือ A no pha ko (Malay - Pattani)

ไม้ต้นขนาดเล็ก สูงประมาณ 9 เมตร แตกกิ่งสาขามาก ตามกิ่งไม่มีขน แต่ส่วนที่อายุน้อยจะมีขนสั้นนุ่ม ใบเป็นใบเดี่ยว รูปรี ถึงขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม หรือยาวคล้ายหางฐานใบแหลม เนื้อใบบาง ขนาดใบ ยาว 6 – 7 เซนติเมตร กว้าง 2 – 5 เซนติเมตร มีเส้นแขนงใบ 5 – 7 คู่ เส้นกลางใบมีขน ก้านใบสั้นมาก ดอกออกเป็นช่อ ช่อดอกเพศผู้มีประมาณ 5 ดอก สีเหลือง มีขนยาวประมาณ 0.3 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 4 กลีบมีขนยาว เกสรเพศผู้มี 2 อัน ช่อดอกเพศเมียสั้นมาก ดอกไม่มีก้านดอก ผลรูปรี สีเหลืองหรือสีส้มแดง ยาว 0.75 เซนติเมตร เมล็ดมีเยื่อหุ้มเมล็ดสีเหลืองปกคลุม

กะโมกเขา (*Sageraea elliptica* (A.DC.) Hook. f. & Thomson)

ANNONACEAE

ชื่อพื้นเมือง กะโมกเขา Kamok khao (Rayong) ลาโมก Lamok (Trat)

ไม้ต้น สูง 15 – 20 เมตร เรือนยอดรูปกรวยคว่ำ เปลือกต้นสีเทาอ่อน ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับสองข้างของกิ่งในระนาบเดียวกัน แผ่นใบรูปขอบขนาน กว้าง 5-10 เซนติเมตร ยาว 20 – 30 เซนติเมตร ปลายใบมนถึงเรียวแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ หรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ก้านใบยาว 0.5 เซนติเมตร ดอกขนาดเล็ก สีเหลืองอมเขียว ออกเดี่ยว ๆ หรือเป็นกระจุกตามกิ่ง และลำต้น ก้านดอกยาว 0.5 เซนติเมตร กลีบดอกรูปไข่จมนคล้ายช้อน กว้าง 0.6 เซนติเมตร ยาว 1 เซนติเมตร มีทั้งหมด 6 กลีบ เรียงสลับกันเป็น 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ ชั้นในสั้นกว่าชั้นนอกเล็กน้อย ผลรูปรี ออกเป็นกลุ่ม 6 – 7 ผล มี 4 เมล็ด ก้านผลสั้น

กัตลิน (*Walsura trichostemon* Miq.)

MELIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กัตลิน Kat lin (Phichit) ขี้าย Khi ai (Lampang) มะคำลีน Ma kha lin (Prachin Buri, Uttaradit) ลำไยป่า Lam yai pa (Chiang Mai)

ไม้ต้น สูง 7 – 12 เมตร ผลัดใบ เปลือกต้นสีน้ำตาลอมเทา แตกเป็นสะเก็ด เปลือกในสีน้ำตาลแดง ใบเป็นใบประกอบ แบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 5 – 9 ใบ แผ่นใบย่อยรูปไข่ หรือรูปรี ขอบใบเรียบ ผิวใบเรียบเกลี้ยง ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน ขนาด กว้าง 2 – 4 เซนติเมตร ยาว 5 – 8 เซนติเมตร ใบประกอบเรียงตัวแบบเวียน ดอกออกเป็นช่อ ดอกขนาดเล็ก สีเหลืองอมเขียว กลีบดอกสีขาว ผลเป็นผลสด ทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 เซนติเมตร เมื่อสุกมีสีเหลือง รสหวาน

กาสามปึก (*Vitex peduncularis* Wall. ex Schauer)

LABIATEAE (VERBENACEAE)

ชื่อพื้นเมือง กาจับลัก Ka chap luk กาสามปึก Ka sam pik (Central, Chiang Mai)

กาสามซึก Ka sam sik ตีนกา Tin ka (Central) แคคินนง Khae tin nok (Kanchanaburi) ตีนนก

Tin nok สมอตีนเป็ด Samo tin pet สมอหอง Samo wong (Chon Buri) ตีนนกผู้ Tin nok phu
มะยาง Ma yang ห้าชั้น Ha chan (Chiang Mai) ปะคังมิ Pa thang mi เปอต้อเหมะ Poe to me
(Karen – Mae Hong Son)

ไม้ต้น สูง ถึง 25 เมตร แตกกิ่งก้านต่ำเล็กกว่านี้ เปลือกต้นเกลี้ยง หรือแตกเป็นร่องตื้น ๆ
หลุดล่อนได้ เปลือกชั้นในสีส้มอ่อนสีเหลือง หรือสีเทาปกคลุม ใบเป็นใบประกอบรูปนิ้วมือ
มีใบย่อย 3 ใบ เป็นใบประกอบเรียงตรงข้าม ก้านช่อใบยาว 6 – 12 เซนติเมตรและแผ่เป็นครีบก
แผ่นใบย่อยรูปรีแกมขอบขนาน กว้าง 3 – 4 เซนติเมตรยาว 10 – 25 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม
โคนใบสอบแหลมรูปติ่ม ผิวใบเกลี้ยง ก้านใบย่อยสั้น ดอกขนาดเล็ก ทรงดอกแบบปากเปิด สีม่วง
ออกเป็นช่อแยกแขนงยาวประมาณ 10 – 15 เซนติเมตร ตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ผลค่อนข้างกลม
เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร สีเขียวอมเหลือง จะเปลี่ยนเป็นสีม่วงและดำตามลำดับเมื่อ
แก่ขึ้น ผลฉ่ำน้ำ มี 4 เมล็ด

กำจัดต้น (*Zanthoxylum limonella* (Dennst.) Alaton)

RUTACEAE

ชื่อพื้นเมือง กำจัดต้น Kamchat ton พริกหอม Phrik hom หมากมาศ Mak mat
(Bangkok) มะข่วง Ma khuang มะเขว่น Ma khwaen (Northern) มะเข้น Ma khaen (Laos)
ถูกระมาศ Luk ra mat (Central) หมักข่วง Mak khuang (Mae Hong Son)

ไม้ต้น สูง 20 – 35 เมตร เรือนยอดโปร่งแผ่กว้าง ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้นสีเทาอ่อน มี
หนามขนาดใหญ่รูปกรวย ฐานป้าน ปลายแหลมแข็ง เปลือกชั้นในสีครีม ใบเป็นใบประกอบ แบบ
ขนนกชั้นเดียวปลายคู้ เรียงแบบขนาน โคน มีใบย่อย 10 – 28 คู่ ใบย่อยกว้าง 2.5 – 6 เซนติเมตร ยาว
7 – 18 เซนติเมตร ใบย่อยที่ปลายใหญ่สุด ฐานใบ ไม่สมมาตร ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่น มักจะมี
แฉกสีแดงตามขอบใบและก้านใบ ด้านล่างใบมีต่อมเล็ก ๆ หนาแน่น ก้านใบรวมพองออก ที่ข้อ
เป็นร่องและมีหนาม ดอกขนาดเล็ก สีเขียวอ่อน แยกเพศ ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ผลกลม ผิวเป็นจุด
ผลอ่อนสีเขียวเมื่อแก่สีชมพูหรือแดง แฉกได้ เมล็ดสีดำ หนึ่งผล มี 2 – 5 เมล็ด

แก้ว (*Murraya paniculata* (L.) Jack)

RUTACEAE

ชื่อพื้นเมือง กะมูนิง Ka mu ning (Malay - Pattani) แก้ว Kao แก้วขาว Kao khao
(Central) แก้วซี่ไก่ Kao khi kai (Yala) แก้วพริก Kao phrik ตะไทรแก้ว Ta lai Kao (Northern)
แก้วลาย Kao lai (Saraburi) จ้าพริก Cha phrik (Lampang) Andaman satinwood Chinese box
tree Orange jasmine

ไม้พุ่ม-ไม้ต้น สูงถึง 10 เมตร เปลือกต้นสีครีมอมน้ำตาล อายุอ่อนจะเกลี้ยงและบาง อายุมาก
จะหนาและแตกเป็นร่อง ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ใบย่อย 1 – 4 คู่ ใบย่อยกว้าง 2 – 3.5
เซนติเมตรยาว 3 – 7 เซนติเมตร ผิวใบเรียบเกลี้ยงเป็นมันสีเขียวเข้ม มีต่อมน้ำมันเป็นจุดกระจายอยู่

ในเนื้อใบ ดอกสีขาวออกเป็นช่อตามซอกใบและปลายกิ่ง กลีบดอกรูปขอบขนาน ปลายแหลม เมื่อ
ดอกบานกลีบจะโค้งลงผลรูปรี สีเขียวเมื่อแก่จัดสีแดง ผิวผลมีจุดน้ำมัน มีเมล็ด 1 – 3 เมล็ด

ข่อยน้ำ (*Streblus taxoides* (Heynes) Kurz)

MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระแตไม้ Katae mai (Pattani) ข่อยน้ำ Khoi nam (Sukhothai) ข่อยหนาม
Khoi nam (General) ข่อยหยอง Khoi yong (Lampang) ขี้แรด Khi raet หนามขี้แรด Nam Khi
raet (Peninsular) สามพันตา Sam phan ta (Udonthani)

ไม้พุ่มกึ่งยืนต้น สูงถึง 8 เมตร ไม้ผลัดใบ เปลือกต้นสีเทาอมน้ำตาล เกือบดำ เปลือก
แตกเป็นร่องตามกิ่งก้านมีหนามยาว ทุกส่วนมีน้ำยางขาว ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ แผ่นใบ
รูปไข่ถึงรูปรีแหลมข้างแหลมตัด ขนาดกว้างประมาณ 6.5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 17 เซนติเมตร
ฐานใบไม่สมมาตร ขอบใบเรียบหรือมีซี่หยักใกล้ปลายใบ ก้านใบยาว 0.4 – 0.7 เซนติเมตร ผล
เป็นผลสด ขนาด 0.6 เซนติเมตร สีเขียว มีเนื้อที่ฐาน และกลีบเลี้ยงที่คล้ายปีก ขนาด 1.2 – 2.5
เซนติเมตร

ข่อยหนาม (*Streblus ilicifolius* (Vidal) Corner)

MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระวัด Kra chid (Peninsular) กะฉิม Ka chim (Khmer – Prachin Buri)
กาซึ่ม Ka suem (Chanthaburi) ข่อยหนาม Khoi nam (General) ขี้แรด Khi raet (Ranong) ขี้แรด
ควน Khi raet khuan อีแรด I raet (Pattani) ขี้แรดเมีย Khi raet mia (Surat Thani) ไชนกฤช
Khnai krit (Saraburi) มะโอมี Ma o mi (Karen – Mae Hong Son) ไม้มิ (Malay – Narathiwat)
สยง Sayong (Prachin Buri) หนามแง Nam chaneng (Lampang)

ไม้ต้น สูง ถึง 17 เมตร ไม้ผลัดใบ เปลือกต้นสีเทาอมน้ำตาล หรือเกือบดำ เปลือกเกลี้ยง
หรือแตกเป็นร่อง มีหนามหนาแน่นน้ำยางสีครีม ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ แผ่นใบรูปไข่ถึง
รูปรีแหลมข้างแหลมตัด ขนาดกว้างประมาณ 10 เซนติเมตร ยาวประมาณ 20 เซนติเมตร ขอบใบ
เป็นหนามแหลม มีซี่หยักเล็ก ๆ ที่ปลายใบ 3 หยัก เส้นใบข้างละ 8 – 12 คู่ ผิวใบเกลี้ยง ก้านใบยาว
0.3 – 1 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อ ช่อดอกเพศผู้ยาว 2.5 – 5 เซนติเมตร เพศเมียยาว 1.2 – 2.5
เซนติเมตร มีดอกช่อละ 2 – 5 ดอก ผลเป็นผลสด ขนาด 1.2 เซนติเมตร มีกลีบเลี้ยงติดทน มีเมล็ด
กลมแข็งสีขาวอมเทา 1 เมล็ด

ขุนไม้ *Nageia wallichiana* (C. Presl) Kuntze (*Podocarpus wallichianus*) PODOCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง ขุน Khun เสม็ดบก Samat bok (Pattani) ขุนไม้ Khun mai (Northern,
Pattani) พญาไม้ Pha ya mai (General) เสงโบลมี Seng blo mi เหย่ดู Ye du (Karen – Mae Hong
Son)

ไม้ต้นไม่ผลัดใบ ขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ สูง 10 – 40 เมตร ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดทรงเจดีย์ต่ำ ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน แผ่นใบรูปไข่ กว้าง 3 – 5 เซนติเมตรยาว 10 – 18 เซนติเมตร เนื้อใบหนา สีเขียวเข้มผิวใบเรียบเป็นมันปลายใบเรียวแหลม โคนใบมนหรือสอบเข้าเล็กน้อย ไม่มีเส้นกลางใบ เส้นใบยาวจากโคนใบไปหาปลายใบ ขนานกับขอบใบ ก้านใบสั้นมาก ดอก ขนาดเล็ก แยกเพศ เพศผู้ออกเป็นช่อแบบหางกระรอก เพศเมียออกเป็นช่อเดี่ยว ตามง่ามใบ ผล กลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.5 เซนติเมตร ก้านผลยาว 2 – 4 เซนติเมตร

ค้นแหล่ง *Ficus talboti* King.

MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง ค้นแหล่ง Khan laen (Trang) ไฮ Hai (Lampang)

ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูงถึง 20 เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว มีก้านใบ เรียงแบบสลับ แผ่นใบรูปไข่หรือรูปรี ปลายใบเรียวแหลมหรือยาวคล้ายหาง ขอบใบเรียบ ฐานใบแคบ มีเส้นใบ 3. – 5 เส้น เส้นแขนงใบ 6 – 9 คู่ เนื้อใบบางคล้ายหนัง หลังใบมีสีอ่อน ผิวใบไม่เรียบทั้งสองด้าน ขนาดใบยาว 8.5 – 10 เซนติเมตร กว้าง 2 – 3.5 เซนติเมตร หูใบรูปไข่ยาวประมาณ 0.7 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อตามง่ามกิ่งและง่ามใบ มีใบประดับ 3 ใบดอกเพศผู้ขนาดเล็กวงกลีบรวมมีสามกลีบรูปไข่ กว้าง มีเกสรเพศผู้ 1 อัน อยู่บนก้านสั้น ๆ ปุ่มดอก หรือเกสรเพศเมียนั้น ไม่มีก้านหรืออาจจะมีวงกลีบรวม มี 3 กลีบ รูปใบหอก รั้งไขว้รูปไข่แคบๆ ผลเป็นผลสดมีเมล็ดมาก

ค้างคาว *Aglaia endulis* (Roxb.) Wall.

MELIACEAE

ชื่อพื้นเมือง คอแลน Kho laen (Prachuap Khiri Khan) ค้างคาว ค้างคาว Khang Khao

(Eastern, Northeastern) จังกู Chang kru (Khmer - Chanthaburi) ช้างคาว Hang khao (Udon Thani, Chaiyaphum)

ไม้ต้น สูงถึง 20 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลแดง หรือสีเขียวอมเทา แตกเป็นสะเก็ด เปลือกชั้นในสีชมพูหรือสีน้ำตาล มีน้ำยางขาว กิ่งก้านมีขนสีน้ำตาลแดงปกคลุม ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ยาว 44 เซนติเมตร กว้าง 40 เซนติเมตร ก้านใบยาว 3.5 – 9 เซนติเมตร ส่วนของก้านใบและก้านใบย่อยมีขนปกคลุมใบย่อยรูปรี หรือรูปไข่ ปลายใบเรียวแหลม โคนใบรูปลิ้น จำนวน 5 – 11 ใบ ขนาดกว้าง 4 – 5.5 เซนติเมตรยาว 1.8 – 9 เซนติเมตร ก้านใบย่อยยาว 5 – 12 เซนติเมตร ใบเรียงตัวแบบสลับ หรือกึ่งตรงข้ามกัน ดอกออกเป็นช่อตามปลายกิ่งและกิ่งแก่ ช่อดอกเพศผู้ยาว 38 เซนติเมตร กว้าง 32 เซนติเมตร ช่อดอกเพศเมียยาว 5 เซนติเมตร กว้าง 4 เซนติเมตร ขนาดดอกใหญ่กว่าเพศผู้เล็กน้อย ดอกสีเหลืองหรือสีส้ม ผลเป็นผลสด ทรงกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 3.5 เซนติเมตร สีเขียวอมน้ำตาล เมื่อแก่จะเป็นสีเหลืองหรือสีส้ม

ข้าวเป็น *Callicapa arborea* Roxb.

LABIATAE

ชื่อพื้นเมือง กะตอกช้าง Ka tok chang ตาโมงปะสี Ta mong pasi (Yala) ขลุ่ย Khlui (Karen – Chiang Mai) ข้าวเป็น Cha paen ทับแป้ง Thap paeng (Saraburi) คือตะคาปู Due da da pu (Malay - Narathiwat) เตน Ten (Loei) เป๋อควุย Poq khwui และทุ่ง Lae thung (Karen – Mae Hong Son) ฟ้า Pha (Central, Chiang Mai) ฟ้า Fa ฟ้าขาว Fa khao ฟ้าขาว Pha khao (Northern) ฟ้าลาย Pha lai (Peninsular) ฟ้า Pha (Central) มะฟ้า Ma pha (Mae Hong Son - สักขี้ไก่ Sak khi kai (Lampang) เสียม Siam (Chanthaburi) หูควาย Hu Khawi (Northern, Trang) หูควายขาว Hu khwai Khao (Surat Thani) หูควายใหญ่ Hu khwai yai (Chumphon)

ไม้ต้นสูง 4 – 12 เมตร กิ่งอ่อนค่อนข้างเป็นสี่เหลี่ยม มีขนนุ่มสีน้ำตาลอมเทา เปลือกต้น ขรุขระมีรอยแตกเป็นร่อง ส่วนต่าง ๆ เมื่อยังอ่อนอยู่มีขนสั้นสีเทาหรือสีเหลืองปกคลุม ใบเป็น ใบเดี่ยว เรียงตรงข้ามสลับตั้งฉาก แผ่นใบรูปไข่แกมรูปรี กว้าง 5 – 12 เซนติเมตร ยาว 8 – 30 เซนติเมตร ปลายใบแหลม หรือเรียวแหลม โคนใบแหลม ขอบใบเรียบหรือหยัก ผิวใบด้านบน เกือบเรียบ ด้านล่างมีขน เส้นแขนงใบ 8 – 12 คู่ ก้านใบยาว 2.5 – 6 เซนติเมตร ดอกขนาดเล็ก สีม่วงอ่อน ออกเป็นช่อตามง่ามใบ ยาวประมาณ 15 เซนติเมตร ผล ขนาดเล็ก กลม ผิวเรียบ สีม่วง น้ำหนัก 1 เมล็ด

ชุมแสง *Xanthophyllum glaucum* Wall. ex Hassk.

XANTHOPHYLLACEAE

ชื่อพื้นเมือง กระเบียน Kra bian (Kanchanaburi) แก้ว Kao (Lampang) ขางขาวตัน (Chiang Mai) ชุมแสง Chum saeng (Central) แสง Saeng (Sakon Nakhon) แสงกิน Saeng kuen (Ubon Ratcha Thani)

ไม้ต้น สูง ถึง 10 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มทึบ เปลือกค่อนข้างเรียบสีเทาอมเขียวคล้ำ ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปรี หรือรูปขอบขนานแกมรูปหอก ขนาดกว้าง 1 – 5 เซนติเมตร ยาว 4 – 11 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมนกลม ก้านใบสั้น ดอกสีขาวอมชมพู ทรงเบี้ยว 5 กลีบ ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่งหรือตามง่ามใบใกล้กับยอด กลีบดอกยาวประมาณ 1 เซนติเมตร กลีบคู่ล่างมีขนเล็กน้อย ผลค่อนข้างกลม น้ำหนัก เส้นผ่าศูนย์กลาง 2 – 3 เซนติเมตร ผลสุกมีสี เขียวอมเหลือง

ดีหมี (*Cleidion spiciflorum* (Burm.f.) Merr.)

EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กาดาวกระจาย Ka dao kra chai (Prachuap Khiri Khan) กาไล Ka lai กำไล Kom lai คัดไล Khatlai (Ranong) จ้ามะไฟ Cha ma fai มะดีหมี Ma dimi (Northern) เขยกะชู Soei ka chu (Karen – Mae Hong Son) ดินหมี Din mi ดีหมี Dimi (Lampang)

ไม้ต้น สูง ถึง 12 เมตร เรือนยอดทึบรูปไข่ เปลือกต้นบางและเกลี้ยง สีนํ้าตาลเทา ใบเป็นใบเดี่ยว รูปรีแกมขอบขนาน กว้าง 3.5 – 8 เซนติเมตร ยาว 10 – 25 เซนติเมตร ก้านใบยาว 3 – 10 เซนติเมตร ดอกขนาดเล็กไม่มีกลีบดอก แยกเพศ ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อห้อยลงตามง่ามใบ ดอกเพศเมียออกเดี่ยวๆหรือเป็นคู่ ตามง่ามใบ ก้านดอกยาวมาก ผล สีเขียว มี 2 – 3 พูชัดเจน และมีปลายเกสรติดอยู่ เปลือกผลเหนียว ผลแยกได้ตามพู เมล็ดกลมเกลี้ยง จำนวนเท่ากับพูของผล

ตะโกพนม (*Diospyros castaea* Fletcher) EBENACEAE

ชื่อพื้นเมือง กะละมັก Ka la mak (Kanchanaburi) ตะโกพนม Tago pha nom (General) มะด้ามมุย Ma dam mui มะด้า Ma dam (Northern) มะด้าหมาก Ma tap mak (Chiang Mai, Lumphun) นังด้า Nang dam หลั่งด้า Lang dam (Northeastern) หมากค้อน Mak khon (Nakhon Ratchasima)

ไม้ต้น สูงถึง 15 เมตร ลำต้นค่อนข้างเปลา เปลือกแตกเป็นสะเก็ดสีเทาปนดำ หรือค่อนข้างดำ เปลือกในสีน้ำตาล ตามกิ่งอ่อนมีขนนุ่มทั่วไป ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ใบรูปไข่มนหรือป้อม กว้าง 2.5 – 8 เซนติเมตร ยาว 6 – 13 เซนติเมตร ฐานใบป้าน ตรง หรือเว้าเล็กน้อย ปลายใบมน สอบแคบ เนื้อใบค่อนข้างหนา ผิวใบเรียบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 4 – 10 เมตร

ตะเคียนทอง (*Hopea odorata* Roxb.) DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง กะกั Ka ki โกกั Ko ki (Karen - Chiang Mai) แคน Khaen (Northeastern) จะเคียน Cha khian (Northern) จูเค้ Chu khe โซเก So ke (Karen - Kanchanaburi) ตะเคียน Ta khian ตะเคียนทอง Ta khian thong ตะเคียนใหญ่ Ta khian yai (Central) ไพร Phrai (Lawa - Chiang Mai) จืองา Chue nga (Malay - Narathiwat) Iron wood

ไม้ต้น สูงถึง 40 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มรูปกรวย หรือทรงเจดีย์ต่ำ ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้น สีนํ้าตาลเข้ม แตกเป็นสะเก็ด บางครั้งมีชันสีขาว เปลือกในสีเหลือง ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบ รูปไข่แกมขอบขนาน รูปไข่แกมใบหอก หรือรูปใบหอก กว้าง 3 – 7.5 เซนติเมตร ยาว 10 – 16 เซนติเมตร โคนใบมนเบี้ยว เส้นแขนงใบ 9 – 13 คู่ ปลายเส้นจรดขอบใบ กว้างของเส้นใบที่จรดกับเส้นกลางใบมีตุ่มใบชัดเจน ก้านใบยาว 1.5-2 เซนติเมตร ผิวใบเกลี้ยง ดอก สีขาว นวลหรือเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อตามง่ามใบและปลายกิ่ง ผลรูปไข่ผิวเกลี้ยง ขนาดประมาณ 1 เซนติเมตร มีปีกยาว 2 ปีกและปีกสั้น 3 ปีก

ตะแบกแดง (*Lagerstroemia calyculata* Kurz) LYTHRACEAE

ชื่อพื้นเมือง ตะกั่วฮอ Ta khu ho (Karen - Mea Hong Son) ตะแบก Ta beak (Central) ตะแบกแดง Ta beak dang (Prachuap Khiri Khan) ตะแบกหนัง Ta beak nang (Chanthaburi) บองอยามู Bo ngo yamu (Malay - Pattani) เปลือย Plueai (Phitsanulok,

Sukhothai) เปลือกขง Plueai dong (Nakhon Ratchasima) เป็ยขาว Pueai khao เป็ยควง Pueai dang เป็ยตั่ว Pueai tui เป็ยน้ำ Pueai num เป็ยเปลือกหนา Pueai plueak na เป็ยถั่ว Pueai lua (Northern) แลนไห้ laen hai (Chaing mai) อ้าย ai (Suratthani)

ไม้ต้น กิ่งผลัดใบ สูง 15 – 30 เมตร เรือนยอดเป็นรูปเจดีย์ต่ำ โคนต้นเป็นพุ่มพองชัดเจน เปลือกต้นสีเทาอมเหลือง หรือสีน้ำตาลอมเทา เปลือกอ่อนเป็นแผ่นบาง เหลือเป็นหลุมตื้น ๆ เปลือกชั้นในสีชมพูอมม่วง ตามกิ่งอ่อนมีขนสีน้ำตาลหนาแน่น ใบเป็นใบเดี่ยว รูปขอบขนานแกมรูปหอก เห็นตาใบชัดเจน ขนาดใบกว้าง 3 – 6 เซนติเมตร ยาว 7 – 14 เซนติเมตร ปลายใบและฐานใบหู่ ใบเรียงสลับกัน ท้องใบมีขนสีน้ำตาล หลังใบเกลี้ยงหรือเกือบเกลี้ยง ดอกขนาดเล็ก ออกเป็นช่อตามปลายกิ่ง กลีบดอกสีขาวหรือม่วงอมชมพูอ่อน เนื้อกลีบบาง ย่น รูปกลม โคนกลีบเลี้ยงติดกันเป็นรูปถ้วย เกสรตัวผู้จำนวนมาก ผลเป็นผลแห้ง เปลือกหนา เมื่อแก่จะแตกเป็น 6 แฉก เมล็ดสีน้ำตาลมีหนึ่งปีก จำนวนมาก

ตะแบกเปลือกบาง (*Lagerstroemia dupereana* Pierre)

LYTHRACEAE

ชื่อพื้นเมือง ตะแบกไข่ Ta baek khai (Trat) ตะแบกเปลือกบาง Ta baek plueak bang (Nakhon Ratchasima) ตะแบกใหญ่ Ta baek yai (Nakhon Ratchasima, Ratchaburi)

ไม้ต้น สูงถึง 25 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลเทา ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงข้าม ใบรูปขอบขนานหรือรูปรีแกมขอบขนาน บางครั้งเป็นรูปไข่ ยาว 15 – 17 เซนติเมตร กว้าง 2.5 – 5.5 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม หรือแหลม ใบอ่อนฐานใบเป็นรูปลิ้มและมีสีน้ำตาลแดงใบแก่ฐานใบมน ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน เส้นใบ 6 – 11 เส้น ดอกออกเป็นช่อแยกแขนง มีขนสีน้ำตาลอ่อน ปกคลุม ช่อดอกยาว 10 – 30 เซนติเมตร มีใบประดับ 2 – 3 คู่ กลีบดอกบางเนื้อกลีบย่น มี 6 กลีบ กลีบเลี้ยงมีโคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วยปลายแยกเป็น 6 – 8 แฉก เกสรเพศผู้จำนวนมาก ผลเป็นผลแห้งขนาด 1.5 – 1.7 เซนติเมตร เมื่อแก่จะแตกตามแนวตะเข็บ ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาลแบนจำนวนมาก เมล็ดมีปีกบาง

ตังตาบอด (*Excoecaria oppositifolia* (Griff.ex.Lindl.) Vis)

EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ตังตาบอด Tang ta bot (Northern) ไฟเดือนห้า Fai duean ha (Peninsular) ยางร้อน Yan ron (Lampang)

ไม้ต้น สูง 4 – 12 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลปนเทา บาง ทุกส่วนมีน้ำยางสีขาว ใบเป็นใบเดี่ยวออกตรงข้ามกัน ใบรูปไข่แกมขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมน เส้นแขนงใบเห็นได้ชัดเจนหลังใบสีเขียวเข้ม ผิวเรียบเป็นมัน ท้องใบสีอ่อนกว่า ขอบใบเรียบ ก้านใบยาว 1 – 2 เซนติเมตร ดอกขนาดเล็ก สีเขียวอมเหลือง ออกเป็นคู่ หรือเดี่ยว ๆ ตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ผล สีเขียวอ่อนมี 3 พู เมื่อแก่จะแตกได้ มีเมล็ด 3 เมล็ด

ค้างหลวง (*Trevesia palmata* (Roxb. ex. Lindl.))

ARALIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ต้มป่า Tang pa ต้างผา Tang pha, ต้างหลวง Tang luang (Northern)

ไม้ต้นขนาดเล็ก สูง 8 เมตร กิ่งก้านบางตา เปลือกสีน้ำตาลอ่อนอมเทา มีหนาม รูปทรงคล้ายต้นมะละกอ ใบเป็นใบเดี่ยว ขอบใบและเนื้อใบเว้าลึกถึงกลางใบ ทำให้ใบมีลักษณะคล้ายใบประกอบแบบนิ้วมือ กว้าง 25 - 35 เซนติเมตร ยาว 30 - 40 เซนติเมตร ก้านใบยาว 20 - 90 เซนติเมตร ฐานพองออกหุ้มลำต้น ดอกขนาด 1 - 1.5 เซนติเมตร สีขาวอมเขียว ออกเป็นช่อแบบซี่ร่มย่อย ช่อรวมยาวประมาณ 60 เซนติเมตร มีดอกย่อย 25 - 50 ดอก ผลลักษณะคล้ายลูกข่าง ขนาดประมาณ 2 เซนติเมตร มีก้านเกสรตัวเมียติดอยู่ที่ปลายผล มีเนื้อบางเมล็ดแบน

ดาเลื่อ (*Aphanamixis polystachya* (Wall.) R.N. Parker)

MELIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ขมิ้นดง Khamin dong (Lampang) เข้อย Chueai โทกาสา Tho ka sa พุเก็ก

Phu kae thi เส่ทุเก๊ะ Se thu ko (Karen - Mae Hong Son) ตาปู่ Ta pu (Prachin Buri) ดาเลื่อ Ta suea (Central) ต้มดง Tum dong (Krabi) มะยมหางก่าน Mayom hang kan มะหังก่าน มะฮังก่าน Mahang kan มะอ้า Ma a (Northern) ยมหังก่าน Yom Hang kan (Shan - Mae Hong Son) เย็นดง Yen dong (Kamphaeng Phet) เลหาหาง Lao hang (Chiang Mai)

ไม้ต้น สูง 20 - 30 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มทรงสูง หรือค่อนข้างกลม ลำต้นเปลาตรง เปลือกหนาสีน้ำตาลอมดำ หรือน้ำตาลแดง เปลือกนอกแตกเป็นร่องตามยาว และหลุดร่อนเป็นแผ่นบาง เปลือกชั้นในสีน้ำตาล กิ่งอ่อนมีขนสีเหลืองปกคลุม ใบเป็นใบประกอบรูปขนนกปลายคี่ เรียงสลับ แกนใบยาว 25 - 50 เซนติเมตร ใบย่อย 4 - 7 คู่ เรียงตรงข้ามหรือเยื้องกันเล็กน้อย แผ่นใบย่อยรูปรีแกมรูปขอบขนาน กว้าง 3 - 5 เซนติเมตร ยาว 8 - 15 เซนติเมตร ปลายใบแหลมถึงเรียวแหลม โคนใบเบี้ยวค่อนข้างแหลม ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ดอกขนาดเล็ก สีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง หรือตามง่ามใบที่ปลายกิ่ง ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อแยกแขนง ดอกเพศเมียออกเป็นช่อเชิงลดเดี่ยวๆ ผลค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5 เซนติเมตร เมื่อแก่มีสีน้ำตาล เปลือกจะแตกออกเป็น 2 - 3 กลีบ เมล็ดกลม สีดำ มีเยื่อหุ้มเมล็ดสีแดง

ตานดำ (*Diospyros montana* Roxb.)

EBENACEAE

ชื่อพื้นเมือง ตานดำ Tan dam ตานส้าน Tan san (Central) ถ่านไฟผี Tan fai phi

(Northern) มะเกลือป่า Ma kluea pa (Nakhon Sawan, Prachin Buri) มะตูมดำ Ma tum dam (Saraburi)

ไม้ต้น สูงประมาณ 15 เมตร ลำต้นเปลาตรง เปลือกแตกเป็นสะเก็ด สีเทาอมดำ หรือค่อนข้างดำ เปลือกชั้นในสีน้ำตาล เนื้อไม้สีน้ำตาลเข้ม ตามกิ่งอ่อนมีขนนุ่มทั่วไป ใบเป็นใบเดี่ยว รูปไข่ กว้าง 2.5 - 8 เซนติเมตร ยาว 6 - 13 เซนติเมตร เนื้อใบค่อนข้างหนา และเกลี้ยงทั้งสองด้าน

ใบออกเรียงสลับกัน ก้านใบยาว 4-10 เมตร ดอกออกเป็นช่อสั้นๆ เพศผู้และเพศเมียอยู่ต่างต้นกัน ดอกเพศผู้มักออกเป็นช่อ ดอกเพศเมียมักออกเดี่ยวๆ ดอกมีขนาดเล็ก รูปขอบขนาน โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ปลายแยกเป็นกลีบ ดอกเพศเมียมีขนาดใหญ่กว่าดอกเพศผู้ ผล รูปกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 2-3 เซนติเมตร ผิวแข็ง หนา เกลี้ยง มีขนนุ่มใกล้โคนผลเล็กน้อย มีกลีบเลี้ยงติดทน 3 กลีบ ภายในมี 5-6 เมล็ด

ตีนนก (*Vitex pinnata* L.f.)

LABIATEA(VERBENACEAE)

ชื่อพื้นเมือง กะพุนKa phun ตะพุน Ta phrun (Chanthaburi) ถานน Kanon สมอถานน Samo kanon (Ratchaburi, Prachup Khiri Khan) ถาสามปีก Ka sam pik (Northern) ไข่น้ำ Khai nao (Nakhon Ratchasima, Lop Buri) โคนสมอ Khon samo (Eastern) ตะพุน Ta phun ตะพุนทอง Ta phun thong ตะพุ่ม Taphum (Trat) ตีนนก Tin nok (Udon Thani, Central, Northern) นน Non สมอตีนเป็ด Samo tin pet (Peninsular) นนเค็น Non den (Pattani) น้ำ Nao (Lop Buri) ลือแม Lue mae (Malay - Narathiwat) สมอตีนนก Samo tin nok (Ratchaburi) สมอบ่วง Samo buang (Central) สมอป่า Samo pa สมอหิน Samhin (Prachup Khiri Khan) สาวองหิน Sawong hin (Nakhon Ratchasima)

ไม้ต้น สูง 5-15 เมตร ลำต้นมักคดงอ เปลือกสีเทาแกมเหลือง แตกออกเป็นสะเก็ดยาว กิ่งอ่อนเป็นสี่เหลี่ยม มีขนสั้นปกคลุม ใบเป็นใบประกอบรูปนิ้วมือ มีใบย่อย 3-5 ใบ ใบประกอบเรียงตรงข้ามสลับตั้งฉาก ก้านช่อใบยาว 6-12 เซนติเมตร แผ่นใบย่อยรูปรีหรือรูปรีแกมรูปไข่ กว้าง 2-4 เซนติเมตร ยาว 10-25 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบสอบแหลมรูปติ่ม ผิวด้านบนเกลี้ยง มีขนตามเส้นใบและด้านล่างของใบ ก้านใบย่อยสั้น ดอกขนาดเล็ก ทรงดอกแบบปากเปิด สีม่วง ออกเป็นช่อแยกแขนง ยาวประมาณ 15-20 เซนติเมตรที่ปลายกิ่ง ผลค่อนข้างกลม เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร ขั้วผลติดทนกว้างประมาณหนึ่งในสี่ของตัวผล เมื่อแก่จะมีสีม่วงคล้ำถึงดำ มี 1 เมล็ด

ปออีเก้ง (*Pterocymbium tinctorium* (Blanco) Merr.)

STERCULIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ปออีเก้ง Po i keng กระพงใหญ่ Ka pong yai (Rayong) กระดุกะแปงบุกง Katu ka paeng bu kong (Malay - Pattani) ทางฮุ่ง Khang hung (Phisanulok) คำโรง Kham rong (Khmer - Surin) บอนครั้ง Bon khrang (Ranong) ปง Pong (Surat thani) ปอกระด้าง Po kra dang ปอชีแฮต Po khi haet (Northern) ปอชีไก่อ Po khi kai ปอชีแตก Po khi tae (Nakhon Ratchasima, Saraburi) ปอชีลิน Po khi lin (Khamphaeng Phet, Nakhon Sawan, Sukhothai) ปอง Pong (Pattani, Yala) มะโหลง Ma long (Pattani) อ้อยช้าง Oi chang หมี่คำราม Mi kham ram (Prachin Buri) เหม่ง Meng (Chanthaburi)

ไม้ต้น ผลัดใบ สูงถึง 35 เมตร ลำต้นเปลาตรง โคนต้นมักเป็นพูพอนดำ เปลือกเรียบ มีรูอากาศขนาดใหญ่คล้ายแผลเป็นทั่วลำต้น ใบเป็นใบเดี่ยว ออกสลับกัน เนื้อใบบาง รูปไข่ กว้าง 5–8 เซนติเมตร ยาว 8–11 ยาว โคนใบเว้าคล้ายรูปหัวใจ ปลายใบแหลมเป็นติ่ง เส้นแขนงใบ 5–7 เส้น แยกออกจากจุดเดียวกันที่โคนใบ ดอกเป็นดอกช่อ กลีบเลี้ยงติดกันคล้ายระฆัง ดอกแยกเพศ ผลเป็นผลแห้ง เมื่อแก่จะแตกตามแนวตะเข็บ มีปีกบางมากลักษณะคล้ายรูปเรือท้องลึกมีกระพุ้งยื่นยาวออกไป ประมาณ 9 เซนติเมตรมีเมล็ด 1 เมล็ด

เปล้าน้อย (*Croton stellatopilosus* Ohba)

EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง เปล้าน้อย Plao noi (Ratchaburi, Prachup Khiri Khan) เปล้าท่าโพ Plao thapo (Southeastern)

ไม้ต้นขนาดเล็ก ผลัดใบ สูง 4–9 เมตร ยอดอ่อน ใบอ่อนและผล มีขนสีขาวนวลรูปดาว เปลือกคันสีเทา ขอบใบหยัก รูปไข่กลับ ใบเรียงเป็นกระจุก บริเวณปลายยอด ใบอ่อนสีเขียวอ่อน มีขนปกคลุมจำนวนมาก ใบแก่สีเขียวเข้มมีขนบริเวณท้องใบ เส้นใบ 10–14 คู่ ก้านใบยาว 3–5 เซนติเมตร โคนก้านใบพองออก มีต่อม ดอกออกเป็นช่อ ยาวประมาณ 10–20 เซนติเมตร ดอกสีขาวมีต่อมกลม 1 คู่ ก้านดอกมีขนปกคลุมหนาแน่น เกสรเพศผู้ 10–12 อัน อับเกสรสีเหลือง ดอกตัวเมียสีเหลือง มีกลีบเลี้ยง ผลขนาดประมาณ 0.6–0.8 เซนติเมตร ผล รูปกลม มีคูนและมีขนทั่วไป มี 3 พู เมื่อแก่จัดจะแตกออก ภายในพู มี 1 เมล็ด

พระเจ้าห้าพระองค์ (*Drocontomelon dao* (Blanco) Merr. & Rolfe)

ANACARDIACEAE

ชื่อพื้นเมือง กะโตะ Ka kho โกโก Sang kuan สะกวน Sa kuan (Malay - Pattani) ตะกู TaKu ตะโก Tako แตนดาลัย Saen ta lom (Chiang Rai) พระเจ้าห้าพระองค์ Phra chao ha phra ong (Chiang Mai)

ไม้ต้น สูง 25–40 เมตร มักมีพูพอนขนาดใหญ่ ส่วนต่างๆที่ยังอ่อนอยู่มีขนนุ่ม สีออกแดงปกคลุม ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ มีใบย่อย 12–20 คู่ แผ่นใบย่อยรูปขอบขนานแกมรูปไข่ กว้าง 2.5–10 เซนติเมตร ยาว 4.5–20 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนเบี้ยว เส้นแขนงใบย่อย 9–12 เส้น ใบอ่อนสีออกชมพู ด้านล่างใบมีขน ดอกมีขนาดเล็ก สีขาวปนเขียว ออกเป็นช่อแขนง ผลกลม ก่อนข้างเป็นเล็กน้อย เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 2.5 เซนติเมตร ผลสุกสีเหลือง ฉ่ำน้ำ มีเนื้อน้อย เมล็ดแข็ง ผิวไม่เรียบและมีรอยปุ่ม 5–6 รอย เห็นได้ชัดเจน

พลับเขา (*Diospyros undulata* Wall. ex G. Don)

EBENACEAE

ชื่อพื้นเมือง จะเพลึง Cha phloeng (Chong - Chanthaburi) ลูก้าง Duk Khang ลูก้าง Duk chang (Peninsular) ตาโกดำ Ta ko dam (Trat) พลับเขา Phlap Khao (Surat Thani) ส้าง Salang (Prachin Buri)

ไม้ต้นสูงถึง 20 เมตร เปลือกสีน้ำตาลอ่อนข้างเรียบ ใบเป็นใบเดี่ยว ติดเรียงสลับ รูปขอบขนาน และรูปหอกกว้าง 3 – 7.5 เซนติเมตร ยาว 12 – 18 เซนติเมตร แผ่นใบเกลี้ยง เนื้อใบหนา หรือค่อนข้างหนา ก้านใบยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ดอกเพศผู้และเพศเมียอยู่ต่างต้นกัน ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อสั้น ๆ ตามง่ามใบ ดอกเพศเมียมักออกเดี่ยว ทั้งสองเพศมีกลีบดอกและกลีบรองกลีบดอกอย่างละ 4 กลีบ ผลกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 – 2 เซนติเมตร ผลแก่จัดจะแห้ง มีเมล็ด 6 – 8 เมล็ด ดอกเพศเมียและผลมีกลิ่นชัดเจน

มะค่าโมง (*Azelia xylocarpa* (Kurz) Craib)

LEGUMINOSAE – CAESALPINOIDES

ชื่อพื้นเมือง เวง Kheng เบบ Beng (Khmer - Surin) บิง Bing (Chong - Chanthaburi) ปิ่น Pin (Chaobon - Nakhon Ratchasima) มะค่าโมง Ma kha mong มะค่าใหญ่ Ma Kha yai (Central) มะค่าหลวง Ma kha luang มะค่าหัวคำ Ma kha hua Kham (Northern)

ไม้ต้น สูง 15 – 20 เมตร แตกกิ่งต่ำ เรือนยอดแผ่เป็นพุ่มกว้าง เปลือกต้น บาง เรียบ สีน้ำตาลอ่อนหรือชมพูอมน้ำตาลอ่อน กิ่งอ่อนมีขนบาง ๆ ใบเป็นใบประกอบปลายคู่ ยาว 18 – 29 เซนติเมตร มีใบย่อย 3 – 5 คู่ ใบย่อยรูปไข่แกมขอบขนาน กว้าง 2 – 5 เซนติเมตร ยาว 4 – 9 เซนติเมตร ปลายใบมนมักเว้าตื้นๆตรงกลาง โคนใบมนหรือคด ก้านใบย่อยยาว 3 – 5 เมตร ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ยาว 5 – 15 เซนติเมตร ทรงดอกแบบปากเปิดสีเขียวอ่อนนวล มีสีแดงอมม่วง แต้มที่กลีบปาก ผลเป็นฝักแบนรูปบรรทัดสั้น ๆ กว้าง 7 – 10 เซนติเมตร ยาว 12 – 20 เซนติเมตร ผนังฝักหนาและแข็งมาก เมื่อแก่ฝักจะแตกเป็นสองซีก เมล็ดกลมสีดำ มีขั้วเมล็ดรูปกรวยขนาดใหญ่ สีเหลืองส้ม ยาวประมาณ 1.5 เซนติเมตร ในฝักมี 5 – 8 เมล็ด

มะเดื่ออุทุมพร (*Ficus racemosa* L.)

MORACEAE

ชื่อพื้นเมือง มะเดื่ออุทุมพร Ma duea utum phon (Central) กูแซ Ku sae (Karen - Mae Hong Son) เดื่อเกลี้ยง Duea kliang (Central, Northern) เดื่อน้ำ Duea nam (Peninsular) มะเดื่อ Ma duea (Lampang) มะเดื่ออุทุมพร Ma duea chumphon (Central)

ไม้ต้น สูง 10 – 30 เมตร ทุกส่วนมียางขาว เปลือกต้นเกลี้ยง สีน้ำตาลอ่อนปนเทา มีแผลเป็นที่เกิดจากการหลุดร่วงของใบอยู่ประปราย ใบเป็นใบเดี่ยว รูปรี หรือรูปขอบขนานแกมใบหอก กว้าง 3 – 9 เซนติเมตร ยาว 7 – 18 เซนติเมตร ดอกขนาดเล็ก แยกเพศ อยู่ในช่อเดียวกันดอกออกเป็นช่อตามกิ่งและลำต้น ผล กลม ฉ่ำน้ำ เมื่อแก่มีสีแดง มีกลีบเลี้ยงคงทน เมล็ดค่อนข้างกลม ขนาดเล็กจำนวนมาก

มะม่วงป่า (*Mangifera caloneura* Kurz)

ANACARIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ม่วงเทียน Muang thain (Prachuap Khiri Khan) มะม่วงกะล่อน Mamuang kalon มะม่วงป่า Mamuang pa (Central) มะม่วงขี้ไต้ Mamuang Khitai (Peninsular)

มะม่วงเทพพรศ Mamuang theppharot (Ratchaburi)

ไม้ต้น สูง 15 – 30 เมตร ลำต้นเปลาตรง เรือนยอดทรงกลมทึบ ตามกิ่งอ่อนเกลี้ยง แต่มียอ
ระบายอากาศประปราย เปลือกต้นสีน้ำตาลปนเทา มีรอยแตกเป็นร่องเล็ก ๆ ตามยาว ใบเป็นใบเดี่ยว
รูปขอบขนาน กว้าง 3 – 8 เซนติเมตร ยาว 14 – 23 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม หรือเป็นติ่งสั้น ๆ
โคนใบมนแคบ เนื้อใบหนา ผิวใบเรียบเป็นมัน ก้านใบเป็นร่องทางด้านบน โคนก้านป่อง ดอก
ขนาดเล็ก สีขาวแกมเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อตามปลายกิ่งและง่ามใบ ช่อยาวประมาณ 25 เซนติเมตร
ตามก้านช่อมีขนสาก ๆ กลีบดอกและกลีบเลี้ยงมีอย่างละ 5 กลีบ โคนกลีบดอกมีเส้น 3 เส้น ผล รี
หรือป้อม ผลแก่สีเหลืองอมเขียว ขนาดประมาณ 7 เซนติเมตร เนื้อบาง เมล็ดใหญ่ มีเพียง 1 เมล็ด
มะหัง (*Macaranga griffithiana* Mull.Arg.) EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ดอกไม้หูช้าง Dok mai hu chang (Trai) มะหัง Mahang (Pattani) มะรัง
Marang (Narathiwat)

ไม้ต้น สูงถึง 7 เมตร เปลือกต้นเรียบ สีนวล ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบบันไดเวียน รูปไข่
ป้อม หรือกลม กว้าง 12 – 22 เซนติเมตร ยาว 15 – 25 เซนติเมตร ปลายใบแหลม เป็นแฉกสั้น ๆ
3 แฉก ขอบใบเรียบหรือหยักเล็กน้อย โคนใบกลม หรือสอบแคบ ทำให้คล้ายรูปข้าวหลามตัด
เนื้อใบหนา เส้นใบสีชมพู ด้านล่างใบสีขาวนวล ก้านใบติดอยู่ด้านล่างคล้ายใบบัว ก้านใบยาว
ประมาณ 20 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อตามง่ามใบ ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่ต่างต้นกัน ดอก
เพศผู้ ช่อยาว 15 – 25 เซนติเมตร มีใบประดับรูปไข่ มีขนสีน้ำตาลแดง กลีบเลี้ยงมีขน ดอกเพศเมีย
ช่อสั้น อ้วน มีขนมากกว่าช่อดอกเพศผู้ กลีบเลี้ยงรูปถ้วยปลายแยกเป็น 3 กลีบ ผล รูปไข่ สีขาว
นวล มีหนามป้าน ๆ 4 - 5 อัน มีผงสีเหลืองและเหนียวปกคลุม เมล็ดสีดำ ไม่มีเนื้อหุ้ม

โมกมัน (*Wrightia arborea* (Dennst.) Mabb.) APOCYNACEAE

ชื่อพื้นเมือง มอกมัน Mak mun (Surat Thani) มุกน้อย Muk noi มุกมัน Muk man (Nan)
โมกน้อย Mok noi โมกมัน Mok man (General) เต้ทื่อ Se thue แนแก Nae kae (Karen – Mae
Hong Son) Ivory Darabela

ไม้ต้นผลัดใบ สูงถึง 20 เมตร เปลือกต้นสีขาวหรือสีเทาอ่อน หนา ใบเป็นใบเดี่ยว ออก
ตรงข้ามกันในระนาบ ใบมีขนสั้น ๆ มักจะมีต่อมระหว่างซอกเส้นใบ ดอก สีขาว ออกเป็นช่อที่
ปลายกิ่ง มี 5 กลีบ โคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นหลอด ดอกตูมกลีบจะบิดเวียน เมื่อดอกบานจะเห็น
วงชั้นเกสรสีเหลืองชัดเจน ผล มักออกเป็นคู่ มีสีน้ำตาล ทรงกระบอก กว้าง 0.6 – 2 เซนติเมตร ยาว
9 – 12 เซนติเมตร มีรูอากาศสีขาวทั่วทั้งผล เมื่อแก่จะแตกออกตามแนวตะเข็บ เมล็ดรูปบรรทัดแคบ
ยาวประมาณ 1.4 เซนติเมตร ส่วนปลายมีขนสีขาว ติดอยู่เป็นกระจุก เมล็ดมีจำนวนมาก

ยางแดง (*Dipterocarpus turbinatus* Gaertn.f.)

DIPTEROCARPACEAE

ชื่อพื้นเมือง ยางแดง Yang khaeng (Phetchabun) ยางแดง Yang daeng (Loei, Nong Khai) ยางใบเลื่อม Yang bai lueam ยางหนู Yang nu (Chiang Mai) ยางหยวก Yang yuaek (Nong Khai)

ไม้ต้น สูง 30 – 40 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มกลม ลำต้นเปลาตรง เปลือกต้นสีน้ำตาลแดง เป็นสะเก็ดหนา เปลือกในสีน้ำตาลแกมเหลืองถึงน้ำตาลแกมแดง ใบเป็นใบเดี่ยว รูปไข่แกมขอบขนานปลายเรียวแหลม โคนใบสอบกว้างถึงมน กว้าง 9 – 12 เซนติเมตร ยาว 17 – 24 เซนติเมตร ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 3 – 3.5 เซนติเมตร ใบแก่เมื่อร่วงจะมีสีน้ำตาลเหลืองเงิน ดอก สีชมพู ออกเป็นช่อตามง่ามใบใกล้ยอด ดอกตูมกลีบบิดเวียน ผล เป็นผลแห้ง แก่แล้วไม่แตก กลมรี หรือรูปกระสวย กว้าง 2.5 – 3 เซนติเมตร ยาว 2.5 – 3 เซนติเมตร มีปีกยาวใหญ่ 2 ปีก ปีกสั้น 3 ปีก

ยางโอน (*Polyalthia viridis* Craib)

ANNONACEAE

ชื่อพื้นเมือง ขะมอบ Kha mop (Chanthaburi) ขี้ซาก Khi sak อีโด๋ I do (Loei) ขี้แฮด Khi haet (Shan – Mae Hong Son) ทองห่ออ้อย Tong ho oi ยางพาย Yang phai (Chiang mai) ทองเหลือง Tong lueang (Lampang, Phetchabun) ยางคง Yang dong (Ratchaburi) ยางโคน Yang don (Khon kaen) ยางอึ้ง Yang ueng (Phitsanulok, Sukhothai) ยางโอน Yang on (Phichit, Phitsanulok) สามเต้า Sam tao (Lampang)

ไม้ต้น สูง 10 – 15 เมตร เรือนยอดเป็นพุ่มรูปกรวยคว่ำ ลำต้นเปลาตรง เปลือกเรียบสีเทาปนน้ำตาล กิ่งอ่อนมีขนประปราย แผ่นใบรูปขอบขนาน กว้าง 8 – 13 เซนติเมตร ยาว 18 – 25 เซนติเมตร ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ปลายใบมนถึงแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบหรือเป็นคลื่นเล็กน้อย ดอกเป็นดอกเดี่ยว ออกเป็นกระจุก 3 – 5 ดอก ตามกิ่ง กลีบดอกรูปขอบขนาน 6 กลีบเรียงสลับเป็น 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ ผลรูปรีออกเป็นกลุ่ม ก้านผลยาวเท่าความยาวของผล เมื่อแก่มีสีเหลืองอมส้ม มี 1 เมล็ด

ลำไยป่า (*Paranephelium xestophyllum* Miq.)

SAPINDACEAE

ชื่อพื้นเมือง เคาะมาย Kho mai มะคอแลน Makho laen มะหางแก่น Ma hang kaen (Lampang) ทองหนัง Tong nang (Phuket) ไทเฮะ Thai he (Karen- Southwestern) ลำไยป่า Lam yai pa (Central)

ไม้พุ่ม ไม้ต้น สูง 20 – 40 เมตร เปลือกต้นเรียบ สีน้ำตาลอมเขียว ใบเป็นใบประกอบ มีใบย่อย 1 – 6 คู่ แผ่นใบกว้าง 1.1 – 14 เซนติเมตร ยาว 3 – 42 เซนติเมตร เนื้อใบบาง ปลายใบมนหรือเรียวแหลม โคนใบเป็นรูปปลีมนแคบหรือมน เส้นกลางใบเห็นได้ชัดเจน ขอบใบเรียบ

ดอกออกเป็นช่อยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ดอกย่อยสีขาว หรือสีเหลืองอ่อน กลีบเลี้ยง 4–6 กลีบ รูปสามเหลี่ยม กลีบดอกขนาดเล็ก ผลเป็นผลสด เปลือกผลสีน้ำตาลอมเหลือง เกือบจะไม่มีหนามหรือคุดอยู่ทั่วไปถึงหนาแน่น เส้นผ่าศูนย์กลาง ประมาณ 2.5 เซนติเมตร ภายในผลมี 1 เมล็ด
ลิ้นจี่ป่า (*Litchi chinensis* Sonn. sub. *chinensis* Leenh.) SAPINDACEAE

ชื่อพื้นเมือง ลิ้นจี่ Lin chi (General) ลิ้นจี่ป่า Lin chi pa (Phetchabun) สีสรามัน Si ra man (Chanthaburi) สีสรามันขาว Si ra man khao (Trat) Litchi

ไม้ต้น สูง 20–30 เมตร เปลือกต้นค่อนข้างเรียบสีเทา มีร่องระบายอากาศ ใบเป็นใบประกอบแบบขนนก เรียงสลับ มีใบย่อย 1–4 คู่ เรียงตรงข้ามหรือเยื้องกัน แผ่นใบย่อยรูปรีหรือรูปไข่กลับ กว้าง 2–4 เซนติเมตร ยาว 8–11 เซนติเมตร ปลายใบมนถึงเรียวแหลม โคนใบแหลม ถึงเรียวแหลม ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน ดอกขนาดเล็กสีขาวอมเขียว กลิ่นหอม ออกเป็นช่อ ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ผลรูปไข่ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 3 เซนติเมตร เปลือกบาง เมื่อแก่สีแดงหรือม่วงแดง มี 1 เมล็ดสีดำเป็นมัน เนื้อหุ้มเมล็ดสีขาวขุ่น บางแต่น้ำ

เลือดควาย (*Knema hookeriana* (Wall. ex HooK.f.&Thomson) Warb.) MYRISTICAEAE

ชื่อพื้นเมือง เลือดควาย Lueat khwai (Pattani)

ไม้ต้น สูง 5–30 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาล แตกตามยาวและหลุดเป็นแผ่น กิ่งขนาดเล็กจะมีขนสีเหลืองอ่อนปกคลุม ขนนี้จะหลุดไปเมื่อกิ่งอายุมากขึ้น ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบสลับ ใบอ่อนมีขนยาว 0.2–0.8 เซนติเมตร แผ่นใบรูปใบหอกแคบ ยาว 25–60 เซนติเมตร กว้าง 5–22 เซนติเมตร ปลายใบมน แหลม หรือเรียวแหลม ฐานใบเกือบเรียวแหลม ใบสีเขียวเข้มอมน้ำตาล ท้องใบสีเทา ไม่มีขน เส้นกลางใบเห็นชัดเจน เส้นแขนงใบ 25–33 คู่ ก้านใบยาว 1–3 เซนติเมตร ดอกออกเป็นช่อ มีขนปกคลุม ไม่มีก้านดอก มีใบย่อยประดับ 1–4 ใบ ดอกเพศผู้มี 5–20 ดอก ต่อช่อ ดอกเพศเมียมี 4–10 ดอกต่อช่อ ผลรูปไข่ยาว 4.5–8 เซนติเมตร กว้าง 3–4.5 เซนติเมตร มี 1–3 ผล ต่อช่อ

เลือดแรด (*Knema globularia* (Lam.) Warb.) MYRISTICAEAE

ชื่อพื้นเมือง กระเบาเลือด Krabao lueat (Phisanulok) กระฮัน Kra han (Satun) กาฮัน Ka han (Chumporn) ชิงชอง Ching chong (Rayong) ดินตัง Tint tang (Udonthani) มะเลือด Ma lueat (Nakhon Phanom, Udonthani) ลาหัน La han (Songkhla) เลือดมัว Luea ma (Nakhon Sithammarat, Narathiwat) เลือดแรด Lueat raet (Saraburi) สมิงคำราม Saming khamram (Phichit, Phisanulok) สีซวง Sisung (Cha Choeng Sao) หัน Han หันลัด Hanlat (Peninsular) เหมือคคณ Mueat khon (Phichit) ตูโมะยอ Thu mo yo (Malay – Nara thiwat)

ไม้ต้น สูง 10 – 25 เมตร เปลือกต้นแตกเป็นสะเก็ดสีน้ำตาลหรือสีเทาเข้ม เปลือกชั้นในสีชมพู ยอดอ่อน ใบอ่อน และช่อดอกมีขนเป็นขุยสีน้ำตาล ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบสลับ แผ่นใบรูปหอก หรือรูปใบหอกแกมขอบขนาน กว้าง 2 – 5 เซนติเมตร ยาว 8 – 17 เซนติเมตร ปลายใบแหลมถึงเรียวยาว โคนใบแหลม ผิวใบด้านบนสีเขียวเข้ม ด้านล่างสีเขียวจาง เส้นแขนงใบ 13 – 20 คู่ ดอกออกเป็นกระจุกหรือช่อสั้นตามกิ่งหรือง่ามใบ ผลค่อนข้างกลม ถึงกลมรี กว้าง 1 – 1.5 เซนติเมตร ยาว 1.5 – 2 เซนติเมตร เมื่อแก่มีสีส้ม แตกออกเป็นสองซีก มี 1 เมล็ด เมล็ดมีเยื่อหุ้มสีแดง

สมพง (*Tetrameles nudiflora* R.Br.)

DATISCAEAE

ชื่อพื้นเมือง กระปุง Ka pung กระพวง Ka phong (Central, Peninsular) ก้านไม้ขีด Kan mai khit (Lanpang) จี๊พรา่ Khi phar (Yala) จิง Khueng บึง Bueng บึง Pueng (Shan – Mae Hong Son) งุ่น Ngun (Northern) เปอ Poe เปอถู Poe thu (Karen – Mae Hong Son) โป่งสาว Pong sao (Pattani) สมพง Som phong สมพวง Som phung สมิงคำราม Saming kham ram (Prachin Buri) สะพุง Sa phung (Northeastern) อีพุง I phung (Khon kaen)

ไม้ต้นผลัดใบ ขนาดใหญ่มาก สูง 20 – 40 เมตร ลำต้นเปลาตรง โคนเป็นพูพอนขนาดใหญ่ เรือนยอดเป็นพุ่มโปร่ง เปลือกต้นสีเทาอมชมพู เรียบและหนามาก กิ่งอ่อนมีรอยแผลเป็นจากการหลุดร่วงของใบปรากฏชัด ใบเป็นใบเดี่ยว รูปหัวใจป้อม หรือรูปช่อเหลี่ยม กลาย ๆ กว้าง 9 – 10 เซนติเมตร ยาว 10 – 13 เซนติเมตร ปลายใบเว้า 3 แฉก โคนใบกว้าง ขอบใบหยักถี่ ๆ เนื้อใบบาง หลังใบมีขนตาดก เนื้อแก่จะเกลี้ยง ท้องใบมีขนนุ่ม ดอกสีเขียวอ่อนหรือสีเหลืองอ่อน ออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง แยกเพศ ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อแตกแขนงมาก ดอกเพศเมียออกเป็นช่อยาวห้อยลงแต่ไม่แตกแขนง ช่อดอกยาว 15 – 30 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ ไม่มีกลีบดอก ผลขนาดเล็ก ผิวแข็ง มีกลีบเลี้ยงติดอยู่ ผลแก่จะแตกออกทางปลายผล

สลอดป่า (*Microdermis caseariifolia* Planch.)

EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง จันทมด Chan chamot (Chanthaburi) ตานาตัวเมีย Ta na tua mia ลำควนดง Lam duan dong (Phuket) เมื่อย Mueai (Trang) สลอดป่า Salot pa (Trat)

ไม้ต้นขนาดเล็ก สูงถึง 5.5 เมตร แตกกิ่งสาขามาก ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงแบบสลับ แผ่นใบรูปขอบขนานถึงใบหอก หรือ ใบหอก ปลายใบเรียวแหลม หรือเป็นติ่งแหลม ขอบใบหยักมนถี่ เส้นใบ 4 คู่ไม่ชัดเจน ขนาดใบ ยาว 10 – 15 เซนติเมตร กว้าง 3 – 5 เซนติเมตร ก้านใบยาว 1 เซนติเมตร ก้านใบและใบอ่อนมีขนสั้นนุ่ม ดอกออกเป็นช่อ มีประมาณ 10 ดอก มีขนสั้นนุ่ม สีเหลือง ก้านดอกย่อย บาง ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ดอกเพศผู้มีขนาดเล็กมาก ดอกทั้งสองเพศมีกลีบเลี้ยงรูปขอบขนาน กลีบดอกกลม มีขนสั้นนุ่ม ผลรูปรี – เหลี่ยมมีเนื้อมาก ขนาดประมาณ

0.8 เซนติเมตร สีเหลืองส้ม เมื่อแก่จัดจะแตกออก ภายในมีเมล็ดรูปรี 1 เมล็ด เชื้อหุ้มเมล็ดสีส้มแดง
สองกระดองหิน (*Drypetes hainanensis* Merr.) EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง ยาแก้ Ya kae (Lampang) สองกระดองหิน Song kradong hin (Chanthaburi)
สะแกแสง (*Cananga latifolia* (Hook.f. & Thomson) Finet & Gagnep.) ANNONACEAE

ชื่อพื้นเมือง สะแกแสง Sa kae saeng (Central) แก้วโป่ง Kao pong จันทน์บันงา
Ngun saban nga (Chiang Mai) แกนแซง Kaen saeng (Uttaradit) แก้วแสง Khae saeng
(Chanthaburi) แดงแสง Taeng saeng (Chaiyaphum, Khon kaen) เน่า Nao (Northern) เฝิง Foeng
(Phetchabun) รำป Rap (Surat Thani) ห้าซอก Ham hok (Nakhon Ratchasima)

ไม้ต้น ผลัดใบ สูง 10 – 15 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลอมเทา กิ่งอ่อนมีขนหนาแน่น
ใบเป็นใบเดี่ยวเรียงสลับสองด้านของกิ่งในระนาบเดียวกัน แผ่นใบรูปไข่ กว้าง 6 – 14 เซนติเมตร
ยาว 10 – 24 เซนติเมตร ปลายใบมนหรือเป็นติ่งสั้น โคนใบเว้า ผิวใบด้านบนเกลี้ยง ด้านล่างมีขน
และสีอ่อนกว่าด้านบน ก้านใบยาว 1 เซนติเมตร ดอกเป็น ดอกเดี่ยว ออกเป็นกระจุกตามง่ามใบ
ก้านดอกยาวประมาณ 2 เซนติเมตร กลีบดอก 6 กลีบเรียงเป็น 2 ชั้น ชั้นละ 3 กลีบ ดอกอ่อนสีเขียว
เมื่อแก่เปลี่ยนเป็นสีเหลือง ผล กลมรี ขนาด กว้าง 1.2 เซนติเมตร ยาว 1.5 – 2 เซนติเมตร ออกเป็น
กลุ่ม กลุ่มละ 20 – 25 ผลมีเมล็ด 2 – 4 เมล็ดเรียงเป็นสองแถว

สังเคียดหยาฝ้าย (*Aglaia palembanica* Miq.) MELIACEAE

ชื่อพื้นเมือง สังเคียดหยาฝ้าย Sang khriat yam fai (Trang)

ไม้ต้นขนาดเล็กสูงประมาณ 5 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลอมเทา กิ่งก้านมีขนสีน้ำตาล
ปกคลุมหนาแน่น ใบเป็นใบประกอบแบบขนนกปลายคี่ ยาว 36 เซนติเมตร กว้าง 25 เซนติเมตร
ก้านใบยาวประมาณ 10 เซนติเมตร ก้านใบย่อยยาว 8 เซนติเมตร ทั้งแกนกลางและก้านใบย่อยมีขน
ปกคลุมหนาแน่น ใบย่อยจำนวน 9 – 13 ใบ แผ่นใบขนาดยาว 6 – 22.5 เซนติเมตร กว้าง 1.3 – 3.5
เซนติเมตร แผ่นใบรูปรีแคบๆ รูปใบหอก หรือขอบขนาน ปลายใบเรียวแหลม โคนใบเป็นรูปติ่ง
ท้องใบมีขนรูปดาวปกคลุม ดอกออกเป็นช่อที่ปลายกิ่ง ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร ดอกมีขนาด
เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.2 เมตร ไม่มีก้านดอก มีกลีบดอก 5 กลีบ สีเหลือง กลีบเลี้ยงมีขนสีน้ำตาล
ปกคลุม ติดผลเป็นช่อยาวประมาณ 10 เซนติเมตร ผล เกือบกลม มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ
4 เซนติเมตร สีแดงหรือสีน้ำตาล

สังทำ (*Diospyros buxifolia* (Blume) Hiern) EBENACEAE

ชื่อพื้นเมือง รีบุ Ri bu รีภา Ri phao สังทำ Sang tham (Penninsular)

ไม้ต้น สูงถึง 25 เมตร เปลือกนอกสีเทาเข้มปนดำ เรียบหรือแตกเป็นร่องเล็กๆตามยาว
กิ่งอ่อนมีขนนุ่มปกคลุม ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปรีแกมขอบขนานหรือรูปไข่

กว้าง 0.5 – 2 เซนติเมตร ยาว 1.2 – 4 เซนติเมตร ปลายใบมน โคนใบสอบ หรือมน ผิวใบทั้งสองด้านเกลี้ยง แต่มีขนตามแนวเส้นใบ ขอบใบเรียบ มีขน ก้านใบสั้น ดอก ขนาดเล็ก แยกเพศ อยู่ต่างต้นกัน ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อเล็ก ๆ ช่อละ 2 – 3 ดอก ดอกเพศเมียมีกอกเดี่ยว ๆ ตามง่ามใบ ขนาดใหญ่กว่าดอกเพศผู้เล็กน้อย ผลรูปกลมรี หรือคล้ายกระสวย แก่จัดผิวแห้งเกลี้ยง มีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ โคนกลีบติดกันเป็นรูปถ้วยปิดที่ขั้วผล แต่ละผลมี 4 – 8 เมล็ด

ตำนา (*Chaetocarpus castanocarpus* (Roxb.) Thwaites)

EUPHORBIACEAE

ชื่อพื้นเมือง จี๋หนอน Khi non (Central) จี๋หนอนขาว Khi non khao (Peninsular) จี๋ Chi จี๋ Si (Prachin Buri) ดังข้าว Dang khao (Phangnga) ดังข้าวเมา Dang khao mao (Trang) ตูเบื่อง Tu buchang บาตู Ba tu (Malay - Narathiwat) ปะดังขาว Padang khao (Satun) มะอึกค่าง Ma uek khang (Surat Thani) สนนัน Sanan (Trat) ตำเภา Sam phao (Central, Chon Buri) หมักควาย Mak khwai (Nakhon Phanom) อะกัง A kang (Peninsular)

ไม้ต้น สูงถึง 45 เมตร มีใบรูปไข่กลับหูลูควงได้ง่าย ใบเป็นใบเดี่ยว เรียงสลับ แผ่นใบรูปไข่ กว้าง 1.5 – 8 เซนติเมตร ยาว 3.5 – 18.5 เซนติเมตร ขอบใบเรียบ เนื้อใบหนา มีจุดโปร่งแสง ดอกขนาดเล็ก สีเขียวอมเหลือง หรือเหลืองอ่อน มีกลิ่นหอมเล็กน้อย แยกเพศ ดอกเพศผู้เล็กกว่า ดอกเพศเมีย ออกเป็นช่อตามง่ามใบ มีขนหนาแน่น กลีบเลี้ยงมี 4 กลีบ ไม่มีกลีบดอก ฐานดอกสีเขียวหรือแดง ผลค่อนข้างกลม มีขนแข็ง สีเหลืองแล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลแดง เมื่อแก่แตกเป็น 3 พู เมล็ดรูปไข่มีเยื่อบาง ๆ หุ้ม

เสลาขาว (*Lagerstroemia tomentosa* C. Presl.)

LYTHRACEAE

ชื่อพื้นเมือง จะวอ Cha wo (Karen) จูดอ Chu do ขวง Chung ล่องฟ้า Chuang fa (Karen - Kanchanaburi) เปาะโย่ง Boyong เปาะสะแอน Bo sa aen เปาะเส้า Bo sao (Chiang Rai) เปื่อยขาว Plueai khao (Northern) เส้า Sao เส้าขาว Sao khao เส้าเปาะ Sao bo (Chiang Mai) เสลา Salao (Ratchaburi, Saraburi) เสลาขาว Salao khao (Ratchaburi) เสลาเปลือกบาง Salao plueak bang (Kamphaeng Phet)

ไม้ต้นสูงถึง 25 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลเทา ใบเป็นใบเดี่ยว ออกตรงข้าม ใบรูปขอบขนาน หรือรูปรีแกมขอบขนาน บางครั้งเป็นรูปไข่ ยาว 15 – 17 เซนติเมตร กว้าง 2.5 – 5.5 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลมหรือแหลม ใบอ่อนฐานใบเป็นรูปกลมและมีสีน้ำตาลแดง ใบแก่ฐานใบมน ผิวใบเกลี้ยงทั้งสองด้าน เส้นใบ 6 – 11 เส้น ดอกออกเป็นช่อแยกแขนง มีขนสีน้ำตาลอ่อนปกคลุม ช่อดอกยาว 10 – 30 เซนติเมตร มีใบประดับ 2 – 3 คู่ กลีบดอกบาง เนื้อกลีบย่น มี 6 กลีบ กลีบเลี้ยงมีโคนกลีบเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วยปลายแยกเป็นแฉก

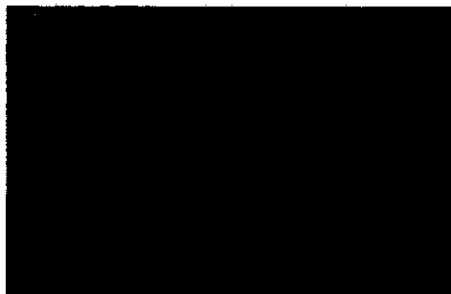
เกสรเพศผู้จำนวนมาก ผลเป็นผลแห้ง ขนาด 1.5 – 1.7 เซนติเมตร เมื่อแก่จะแตกตามแนวตะเข็บ
ภายในมีเมล็ดสีน้ำตาลจำนวนมาก เมล็ดมีปีกบาง

หมีเหม็น (*Litsea glutinosa* (Lour.) C.Brob.)

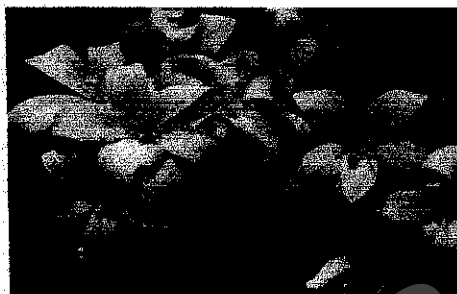
LAURACEAE

ชื่อพื้นเมือง กำปรงบาย Kam pron bai (Chong - Chanthaburi) ดอกจุ่ม Dok chum
(Lampang) ตังสีไพร Tang si phrai (Phitsanulok) ทังบวน Thang buan (Pattani) มะเยื่อ Ma yoe
ยูปเหยา Yup yao หมีเหม็น Mi men (Chon Buri, Northern) มื่อเบาะ Mue bo (Malay Yala)
มัน Mon (Trang) เสปียजू Se pui ya khu (Karen – Mae Hong Son) หมี Mi (Lampang,
Udon Thani) หมูทะลวง Mu tha luang (Chanthaburi) หมูเหม็น Mu men (Phrae) อีเหม็น I men
(Kanchanaburi, Ratchaburi)

ไม้ต้น สูง 10 – 15 เมตร เปลือกต้นสีน้ำตาลอ่อนอมครีมหรือเทา มีร่องคั่นๆตามยาว
เปลือกชั้นในสีเหลือง มีกลิ่นเฉพาะตัว ใบเป็นใบเดี่ยว ออกเรียงสลับ ใบอ่อนมีขนนุ่ม แผ่นใบรูปไข่
ปลายใบป้าน โคนใบแหลมเล็กน้อย ใบแก่เหนียว ด้านบนมีขนห่างๆ ที่เส้นกลางใบ ด้านล่างมี
ขนละเอียด ดอกเป็นดอกช่อกลมมี 8 – 10 ดอก กลีบดอกสีเขียวอมเหลือง เกสรตัวผู้ยาวเห็นชัด
มักรวมกันหลายช่อตามซอกใบ ผลเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1 เซนติเมตร แก่จัดสีดำ ชันกลีบเลี้ยง
รูปกรวยหนา



กระเข *Holoptelea integrifolia* Planch.



แก้ว *Murraya paniculata* (L.) Jack



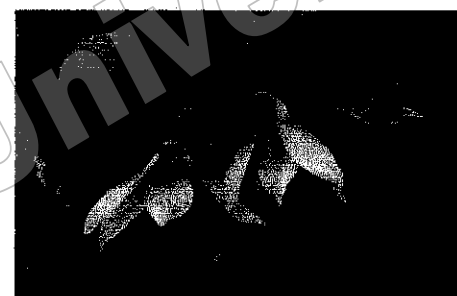
คันทรี *Cleistanthus spiciflorus* (Burm.f.) Merr.



ต่างหลวง *Trevesia palmata* (Roxb.) ex. Lindl.



ปออีเก้ง *Pterocymbium tinctorium* (Blanco) Merr.



สะแกแสง *Cananga latifolia* (Hook.f. & Thomson)



กะโมกเขา

Sageraea elliptica (A.DC.)
Hook.f. & Thomson



กะอวม

Acronychia pedunculata (L.) Miq.



จำป๋น

Callicarpa arborea Roxb.



เปล้าน้อย
Croton stellatopilosus Ohba



พระเจ้าห้าพระองค์
Dracontomelon dao (Blanco) Merr



ยางแดง
Dipterocarpus turbinatus C.F Gaertn



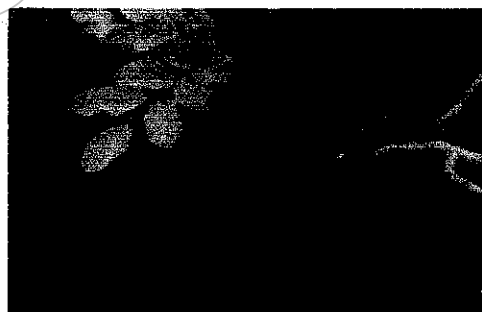
ถ้ำเขา *Chaetocarpus castanocarpus* (Roxb.) Thwaites



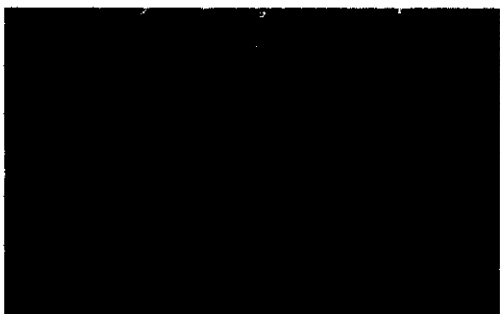
ยางโตน *Polyalthia viridis* Craib



ตานคำ *Diospyros montana* Roxb.



มะค่าโมง *Afzelia xylocarpa* (Kurz) Craib



มะม่วงป่า *Mangifera caloneura* Kurz.



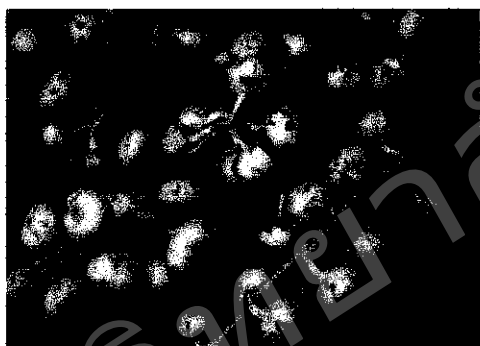
หมีเหม็น *Litsea glutinosa* (Lour.) C.B. Rob.



ตั้งฟ้า *Diospyros buxifolia* (Blume) Hiern



กะหนานปลิง *Pterospermum acerifolium* Wulld.



มะเดื่ออุทุมพร *Ficus racemosa* L.



ไมกมัน *Wrightia arborea* (Dennst.) Mabb.



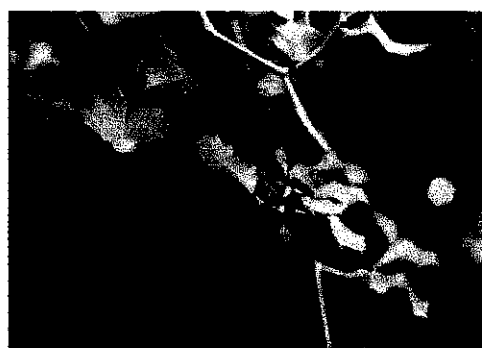
เสลาขาว *Lagerstroemia tomentosa* C. Presl.



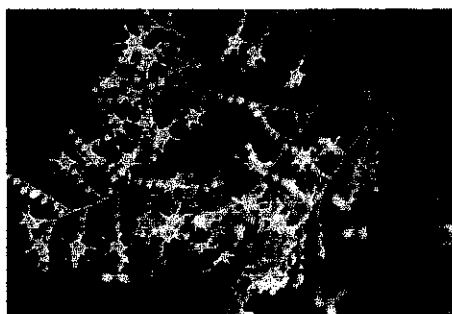
ค้างคาว *Aglaia edulis* (Roxb.) Wall



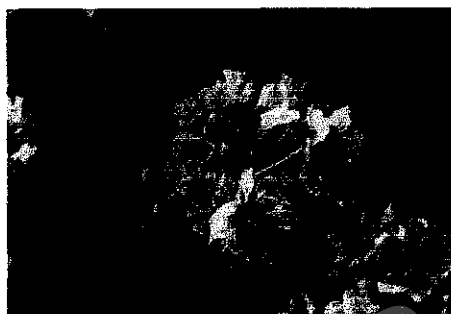
ข่อยน้ำ *Streblus taxoides* (Heynes) Kurz



ข่อยหนาม *Streblus ilicifolius* (Vidal) Corner



ตะเคียนทอง *Hopea odorata* Roxb.



ตะแบกแดง *Lagerstroemia calyculata* Kurz.



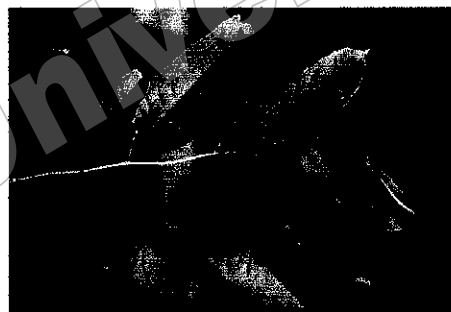
กำจัดคัน *Zanthoxylum limonella* (Dennst.) Alaton



ตะโกพนม *Diospyros castanea* Fletcher



ตานเทื่อ *Aphanamixis polystachya* (Wall) R Parker



กระเบาเกล็ก *Hydnocarpus ilicifolia* King.



ตีนนก *Vitex pinnata* L.



เลื้อยคแรด
Knema globularia (Lam.) Warb.

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ภาคผนวก ข

